

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره دکتری

زبان و ادبیات عربی

باسمه تعالی

هدف:

هدف از اجرای این برنامه تربیت متخصصانی است که بتوانند دستاوردهای حوزه‌ی زبان و ادبیات عربی را در خدمت اعتلای فرهنگی اسلامی و قرآنی قرار دهند و همچنین با مطالعه و تحقیق پیرامون زبان قرآن و تحولات ادبی و نقدی مرتبط با زبان و ادبیات عربی و مباحث بینا رشته‌ای زمینه‌ی توسعه‌ی تعامل میان زبان عربی و فارسی را فراهم کند.

طول دوره و شکل نظام آموزشی :

حداقل دوره‌ی دکتری زبان و ادبیات عربی سه سال و نیم است و هر دانشجو پس از گذراندن حداقل ۱۸ واحد درسی طبق جدول برنامه‌ی آموزشی و شرکت در امتحان جامع موضوع رساله‌ی خود را انتخاب و پیشنهاد می‌کند و پس از تصویب و طی مراحل اداری وارد مرحله‌ی پژوهش می‌شود.

شرایط پذیرش:

- الف- داوطلبان ورود به دوره‌ی دکتری زبان و ادبیات عربی باید دارای شرایط و ضوابط تعیین شده در آیین نامه‌ی دوره‌های دکتری باشند.
- ب- داوطلبان ورود به این دوره باید دارای درجه‌ی کارشناسی ارشد در رشته‌ی زبان و ادبیات عربی با یکی از گرایشهای مرتبط مانند مترجمی زبان عربی یا ادبیات تطبیقی از یکی از دانشگاه‌های مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری باشند.

برنامه دوره دکتری زبان و ادبیات عربی

دروس و واحدهای دوره دکتری زبان و ادبیات عربی

الف- دروس الزامی ۱۲ واحد

ب- دروس اختیاری ۶ واحد

ج- رساله ۱۸ واحد

جدول الف: درس‌های الزامی دوره دکتری زبان و ادبیات عربی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	*****	۲	۲	پژوهش در صرف و نحو قدیم و جدید	۱
-	-	*****	۲	۲	بلاغت و سبک‌شناسی	۲
-	-	*****	۲	۲	مکتب‌های ادبی	۳
-	-	*****	۲	۲	تحلیل ادبی متون اسلامی	۴
-	-	*****	۲	۲	نقد و تحلیل تاریخ و ادبیات قدیم عربی	۵
-	-	*****	۲	۲	نقد و تحلیل تاریخ و ادبیات معاصر عربی	۶
				۱۲	جمع	

جدول ب- دروس اختیاری دوره دکتری زبان و ادبیات عربی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
-	-	*	۲	۲	روش تحقیق پیشرفته	۷
-	-	*	۲	۲	زبان شناسی عربی	۸
-	-	*	۲	۲	ادبیات تطبیقی	۹
-	-	*	۲	۲	ادبیات عربی در ایران	۱۰
-	-	*	۲	۲	زیبایی شناسی قرآن	۱۱
-	-	*	۲	۲	بررسی تحول ادبیات متعهد	۱۲
-	-	*	۲	۲	نظریات آموزش زبان عربی	۱۳
-	-	*	۲	۲	ادبیات داستانی	۱۴
-	-	*	۲	۲	معنی شناسی در حوزه زبان عربی	۱۵
-	-	*	۲	۲	تاریخ ادبیات عربی از آغاز تا پایان دوره اموی	۱۶
-	-	*	۲	۲	تاریخ ادبیات دوره‌های عباسی	۱۷
-	-	*	۲	۲	تاریخ ادبیات معاصر عربی	۱۸
-	-	*	۲	۲	ادبیات مقاومت	۱۹
-	-	*	۲	۲	نظریات ترجمه در حوزه زبان و ادبیات عربی	۲۰
-	-	*	۲	۲	نقد و تحلیل نثر قدیم عربی	۲۱
-	-	*	۲	۲	نقد و تحلیل شعر قدیم عربی	۲۲
-	-	*	۲	۲	تحلیل گفتمان	۲۳
-	-	*	۲	۲	نشانه شناسی	۲۴
			۳۶	۶	جمع واحدهایی که می‌توان ارائه کرد	

پژوهش در صرف و نحو قدیم و جدید دراسة فی النحو و الصرف (القدیم و الجدید)

کد درس: ۱

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: ایجاد توانایی لازم در دانشجویان برای شناخت رویکردهای صرفی و نحوی زبان عربی و انجام پژوهش در ساختارهای صرفی و نحوی قدیم و جدید. و تجزیه و تحلیل آراء نحویان و مطالعه کاربردی قواعد نحو.

سرفصل:

پیدایش نحو عربی و مکتبهای نحوی: مکتب بصره، مکتب کوفه، بغداد، اندلس، مصر و شام و مقایسه سبکی این مکاتب و تأثیر پیشگامان در روند تحول نحو عربی
مطالعه و بررسی مباحث و دیدگاههای نظری در حوزه صرف و نحو و مرور مفاهیم و رویکردهای تحول آن
مطالعه و بررسی قواعد نحوی (اعم از مرفوعات، منصوبات و مجرورات) و کاربرد آن در متون گوناگون
نقد و بررسی نظام صرفی زبان عربی با تأکید بر رویکردهای جدید

منابع:

- الخصائص / ابن جنی، ۱۹۹۰ م، الهيئة العامة للكتاب، بغداد
الكتاب / سیبویه، ۱۹۹۱ م، شرح و تحقیق عبدالسلام محمد هارون، دارالجيل، بیروت
الایضاح فی علل النحو / الزجاجی، ۱۳۶۳ ش، تحقیق مازن مبارک، دمشق
النحو العربی و الدرس الحدیث / عبده الراجحی، ۱۹۸۶ م، دارالنهضة، بیروت
النحو الوافی / عباس حسن، ۱۹۷۵ م، دارالمعارف، القاهرة
معانی النحو / فاضل السامرائی، ۱۴۲۸ ه. ق، دار احیاء التراث العربی، بیروت
مغنی اللیبیب عن کتب الأعراب / ابن هشام، ۱۳۳۱ ه. ق، دار الکتب العربیة الکبری، مصر
المدارس النحویة / شوقی ضیف، ۱۹۱۲ م، دار المعرف، القاهرة

العربية من نحو الجملة إلى نحو النص / سعد مصلوح ، ١٩٨٩ ، جامعة الكويت ، الكويت

بلاغت و سبک شناسی البلاغة و الاسلوبية

کد درس: ٢

نوع درس: نظری (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه ارزشهای هنری در آثار منثور و منظوم به همراه درک زیباییهای آن مبتنی بر علوم بلاغی اعم از معانی و بیان و بدیع و اصول سبک شناسی عربی به منظور توانمند سازی دانشجو برای دست یابی به معیارهای تشخیص زیبایی و مظاهر هنری متون عربی

سرفصل:

مطالعه و بررسی مفهوم و عناصر سبک شناسی، نقد و بررسی فرآیند انتقال و تحول این مفهوم از سبک شناسان برجسته ای چون جاحظ، ابن قتیبه، الأمدی و جرجانی تا دوره معاصر
مقایسه و تطبیق نظریه های سبک شناسی جدید غربی و عربی
بررسی مباحث علوم بلاغت جدید و اصول سبک شناسی در زبان عربی و تحلیل سبک شناسی متون گوناگون
تحلیل نظریات و رویکردهای بلاغی قدیم و جدید از منظر دانشمندان پیشین مانند تفتازانی ، جرجانی و امثال آنان تا اساتید برجسته بلاغت جدید عربی همچون سعد مصلوح و عبد السلام المسدی

منابع:

البلاغة تطور و تاریخ / شوقی ضیف ، ١٩٧٤ م ، دار المعارف ، مصر
الایضاح فی علوم البلاغة / القزوينی ، ١٩٩٣ م ، دار الجیل ، بیروت
دلائل الاعجاز/ الجرجانی، ١٩٨٤ م ، مکتبة الخانجی ، القاهرة
اسرار البلاغة / الجرجانی ، ١٩٨٧ م ، دارالمعرفة ، بیروت
الصور الاستعارية فی الشعر العربي الحديث / جادان الصانع ، ٢٠٠٣ م ، المؤسسة العربية للدراسات ، بیروت
الاسلوبية و الاسلوب / عبد السلام المسدی ، ٢٠٠٦ م ، دارالکتب الوطنية ، ليبيا
فی البلاغة العربية و الاسلوبيات اللسانية / سعد عبدالعزيز مصلوح ، ٢٠٠٣ ، مجلس النشر العلمي ، الكويت
الاسلوب ، دراسة بلاغية تحليلية في اصول الاساليب الأدبية / احمد الشایب ، ١٩٧٤ م ، مکتبة النهضة المصرية ، القاهرة

مكتبهای ادبی المدارس الأدبية

کد درس: ٣

نوع درس: نظری (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: تحقیق و بررسی آثار ناقدان قدیم عربی و تبیین دیدگاه‌های آنان، بررسی مکاتب ادبی و مناهج نقدی و تحلیل مبانی آن و مطالعه تطبیقی دیدگاه‌های ناقدان عربی و غربی.

سرفصل:

مطالعه سبک‌های نقدی عربی قدیم و جدید و ارتباط آنها با مکاتب‌های ادبی در حوزه ادبیات عربی و مطالعه آثار ناقدان برجسته جهان عرب.

بررسی پیدایش و سیر تحول مکاتب نقدی جدید مانند الشکلانیة (صورت‌گرایی)، البنیویة (ساختارگرایی)، الأسلوبیة (سبک شناسی)، الواقعیة (واقع گرایی) و الرمزیة (نمادگرایی) والتفکیکیة (ساختار شکنی) و شناخت رویکرهای نو گرایانه در ادبیات عربی

مطالعه مناهج گوناگون تحلیل متن مانند نقد تاریخی، اجتماعی، جامعه شناختی، روان شناختی تطبیق مکاتب‌های نقدی در شعر و نثر بر اساس آخرین دستاوردهای نقدی.

منابع:

مناهج النقد المعاصر / صلاح فضل ، ٢٠٠٢ م ، میریت النشر و المطبوعات ، القاهرة

دلیل الناقد العربي / میجان الرویلی و سعد البازغی ، لات ، المركز الثقافی العربي ، القاهرة

النقد الثقافی المقارن / عزالدین المناصرة ، ٢٠٠٥ م ، دارالمجد لاوی عمان ، الاردن

الاتجاهات الجديدة في الشعر العربي المعاصر ، عبدالحمید جودة ، ١٩٨٠ م ، مؤسسة نوفل ، بیروت

المذاهب الغربية (رؤية فكرية و فنية) / ولید قصاب ، ٢٠٠٥ م ، مؤسسة الرسالة ، بیروت

ذاكرة النقد الأدبي ، محمد عبدالمطلب ، ٢٠٠١ م ، المجلد مناهج الأعلى للثقافة ، القاهرة

الأسس الجماليه فى النقد العربى / عزالدين اسماعيل ، ١٩٥٥ م ، دار الثقافه ، القاهره

فصول فى النقد العربى و قضاياه / محمد خير شيخ موسى، ١٩٨٤ ، الءار البضاء ، مغرب

مناهج النقد الأءبى بين النظرية و التطبيق / ديفيد ديچ: ترجمه محمد يوسف نجم ، ١٩٨١ ، دار الءادر ، بيروت

نظريه البنائيه فى النقد العربى / صلاح فضل ، ١٩٨٧ ، دار المعارف ، القاهره

تحليل ادبي متون اسلامي التحليل الأدبي للنصوص الإسلامية

کد درس: ۴

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه مبانی نظری و شیوه‌های تحلیل و بررسی ادبی متون دینی مانند قرآن کریم و نهج البلاغه و صحیفه سجادیه و احادیث به منظور کشف زیبایی‌های فنی و ادبی متون اسلامی

سرفصل:

بررسی و تحلیل سبک تفسیری مفسران قدیم و جدید به ویژه تفسیرهای ادبی و هنری

مقایسه شیوه های تصویر پردازی، متون

تحلیل و نقد ادبی برگزیده‌ای از قرآن کریم، متن نهج البلاغه و صحیفه سجادیه و مانند آن

منابع:

ادبیه الخطابة الإسلامية مدرسة نهج البلاغه نموذجاً / علی مهدی زیتون ، ۲۰۱۲ م ، دار الفارابی ، بیروت

التصوير الفنى للقرآن الكريم / سيد قطب، لات، مكتبة القرآن، بیروت

التفسير البياني للقرآن / بنت الشاطی ، ۱۹۷۴ م ، دار المعارف ، القاهرة

الإعجاز القرآني و آلية التفكير النقدي عند العرب / علی مهدی زیتون ، ۲۰۱۱ م ، دار الفارابی ، بیروت

في ظلال نهج البلاغه / محمد جواد مغنیه ، ۱۹۷۲ م ، دار العلم للملايين، بیروت

الدراسات الأدبية (التطرية و التطبيق)، نصوص قرآنية / احمد الراغب ، ۲۰۰۵ م ، دار القلم العربي ، حلب

من بلاغة القرآن / احمد بدوی ، ۲۰۰۳ م ، مكتبة النهضة ، القاهرة

القرآن الكريم و الدراسات الأدبية / نور الدين عنتر ، ۱۹۹۳ م ، مطبعة خالد بن الوليد ، جامعة دمشق

بلاغة اكلمة في القرآن / فاضل السامري ، ۲۰۰۱ م ، دار عمار ، عمان

تفاسير ادبي قرآن مانند الكشاف / زمحشرى و التبيان ، مجمع البيان و الميزان و.....

نقد و تحليل تاريخ وادبيات قديم عربي

الأدب العربي القديم و تأريخه؛ دراسة و تحليل

كدرس: ٥

نوع درس: نظري (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: توانمند سازی دانشجویان در زمینه نقد و بررسی تحولات تاريخ ادبيات عربي از آغاز تا دوره نهضت ، تحليل متون ادبي بر اساس رویکردهای نقدی و نظریه‌های مختلف

سرفصل:

مطالعه روند تحول ادبيات عربي در دوره های قبل از اسلام ، صدر اسلام ، دوره اموي، دوره عباسيان، اندلس و عصر مملوكي و عثماني

بررسی منابع شعر عربي و عوامل مؤثر در توسعه و تحول آن در بستر دوره های مختلف تاريخ ادبيات

مطالعه و تحليل گزيده‌هایی از آثار منظوم و منثور از دوره‌های گوناگون و بررسی تحول سبک آن

تحليل و بررسی اشكال داستانی و فن مقامات در ادبيات قديم عربي مانند مقامات حريري و بديع الزمان همداني و گونه-های نثری مانند مصنوع، مرسل و.....

بررسی نمونه‌هایی از اشعار شاعران بنام دوره‌های مختلف ادبی مانند اصحاب معلقات، حسان ابن ثابت و كعب ابن زهير، شعراي نقائض، بشار ، ابوتمام ، ابونواس ، متنبی، شريف رضي

تبیین میزان تأثیر و تأثر متون از یکدیگر و بازتاب آن بر سایر متون عربي

منابع:

نقد الشعر / قدامة بن جعفر، لات ، دارالكتب العلمية ، بيروت

فن الشعر / احسان عباس ، ١٩٨٤ م ، دار الثقافة ، بيروت

محاورات مع النثر العربي / مصطفى ناصف ، ١٩٩٧ م ، عالم المعرفة، الكويت

تاريخ الأدب لعربي، شوقي ضيف، ١٩٩٦ م ، مجموعة، دارالمعارف، مصر

تاريخ الشعر العربي / عبدالعزيز الكفراوي، ١٣٨٤ هـ ق، مكتبة نهضة مصر ، قاهره

مطالعات في الشعر المملوكي و العثماني / بكرى شيخ أمين، لات ، دار العلم للملايين، بيروت

في الأدب الأندلسي / جودت الركابي، ١٩٧٠، دار المعارف ، القاهرة

تاريخ الأدب العربي في ضوء المنهج الاسلامي / محمود البستاني، ١٤١٣ هـ. ق ، آستانة الرضوية المقدسة، مجمع البحوث الإسلامية ، مشهد المقدسة

تاريخ الشعر السياسي / احمد الشايب، ١٩٨٣ م ، مكتبة النهضة ، القاهرة

شرح مقامات الحريري /ابوالعباس الشريشى ، ١٩٩٢ م ، المكتبة العصرية ، بيروت

المقامة / شوق ضيف ، ١٩٦٤ م ، دار المعارف، القاهرة

تصوير عصر جاهلي در قرآن / انسيه خز علي ، ١٣٨٨ هـ.ق ، انتشارات امير كبير ، تهران

نقد و تحلیل تاریخ و ادبیات معاصر عربی الأدب العربي المعاصر و تأریخه؛ دراسة و تحلیل

کد درس: ۶

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: نقد جریان‌های فکری - سیاسی ادبی معاصر از دوره نهضت تا کنون و تأثیر آن بر روند تحول ادبیات عربی و مطالعه رویکردهای نوین ادبی معاصر در حوزه شعر و نثر از قرن هیجدهم میلادی تا پایان قرن بیستم ، تبیین مبانی نظری تحلیل متون ادبی معاصر

سرفصل:

نقد تاریخ معاصر و نقش جنبش‌های فکری و سیاسی در نهضت ادبی عرب

نقد و تحلیل متون معاصر بر پایه نظریه‌های مختلف

بررسی رویکردها و مکاتب ادبی و بازتاب آن در آثار شاعران و نویسندگان به نام جهان عرب و تبیین دیدگاه‌های آنان مانند حافظ ابراهیم ، عقاد ، احمد شوقی ، ناصیف الیازجی ، رفاعه طهطاوی ، میخائیل نعیمه و شاعران نوگرا همچون ادونیس ، یوسف الخال و نازک الملائکه و شاعران معاصر فلسطین مانند محمود درویش ، سمیح القاسم ، عزالدین المناصره و دیگر شاعران برجسته کشورهای عراق و مصر و شام مانند احمد مطر ، مظفر نواب ، صلاح عبد الصبور ، محمد علی شمس الدین ، سعدی یوسف ، شوقی بزغ . جودت القزوینی.

مطالعه اشکال شعری معاصر الشعراحر ، شعر التفعیله ، قصیده النثر ، النثر الشعری

نقد نمونه‌هایی از داستان کوتاه ، رمان و نمایشنامه و تحلیل عناصر داستانی در آثار نویسندگانی همچون جبران خلیل جبران و نجیب محفوظ ، نجیب کیلانی ، توفیق الحکیم ، صلاح عبد القدوس ، عبد الرحمن منیف.

منابع:

الاتجاهات و الحركات في الشعر العربي الحديث / سلمی الخضراء الجیوسی ، ۲۰۰۱م ، مرکز دراسات الوحدة العربية، بیروت

القصيدة العربية الحديثة / محمد صابر عبید ، ۲۰۰۸م ، عالم الکتب الحديث ، عمان

تأویل النص الشعری / محمد صابر عبید ، ۲۰۱۰م ، عالم الکتب الحديث ، عمان

الخطاب الشعری فی السبعینیات دراسة فنیة و دلالة / احمد الصغیر المراعی ، ۲۰۰۹م ، دار العلم و الايمان ، مصر

رغیف النار و الخیلة / شکر النابلسی ، ۱۹۸۶م ، المؤسسة العربية للدراسات ، بیروت

جمرة النص الشعري / عز الدين المناصرة ، ٢٠٠٧ م ، دارالمجد لاوى ، الأردن

شعرية السرد في شعر احمد مطر دراسة سيميائيةجمالية / عبدالكريم السعيدى ، ٢٠٠٨ م ، دارالسياب، لندن

قصة الاستغاثة الاعمال القصصية دمشق الحرائق ، ذكريا تا مر ، ٢٠١٠م، رياض الريس ، الأردن

خصائص الخطاب السردى لدى نجيب محفوظ ، عبدالملك مرتاض ١٩٩١ م، مجلة فصول ، مصر

النقد التطبيقي للقصة القصيرة في سوريا ، عادل فريجات ، ٢٠٠٢م ، اتحاد الكتاب ، دمشق

المسرحية في الأدب العربي الحديث ، خليل موسى / ١٩٩٧م ، اتحاد الكتاب العرب، دمشق

روش تحقیق پیشرفته مستجدات البحث العلمي

کد درس: ۷

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه آخرین دستاوردهای و یافته های علمی پیرامون شیوه های پژوهش در علوم انسانی و کاربرد آن در رشته زبان و ادبیات عربی به منظور انجام پژوهش های کارآمد اعم از نگارش مقاله ، ارائه طرح پژوهشی و تحقیقات علمی

سرفصل:

بررسی روش شناسی و روش های پژوهش نوین در حوزه ادبیات عربی
نقد و تحلیل منابع و مآخذ مکتوب و مجازی پیرامون اصول روش تحقیق
مطالعه اصول و مبانی تدوین پیشنهاد و روش تصحیح نسخ خطی
پژوهش در حوزه علوم ادبی و زبانی بر اساس رویکردهای جدید روش تحقیق

منابع:

منهج البحث الأدبي / علی جواد الطاهر ، ۱۹۹۵ م ، الدار المتحدة ، بیروت
في مناهج البحث و تحقیق النصوص / محمد زکریا نمایی و ... ۱۹۹۹ م ، دار النهضة ، بیروت
البحث الأدبی و مناهجه / بتول مشکین فام ، ۱۳۸۴ ، انتشارات سمت ، تهران
المنهج العلمي في كتابة حلقة بحث علمية ، ۱۹۹۹ ، دار الصفاء ، دمشق
منهج تحقیق المحظوظات، ایدخال الطباع ، ۲۰۰۳ م ، دار الفکر ، دمشق
تحقیق التراث العربی ، منهجه و تطوره / عبدالمجید ایاب ، ۱۹۹۵ م ، دار المعارف
سایت ها و منابع مجازی و بانک های اطلاعاتی معتبره

زبان شناسی عربی اللسانیات العربیة

کد درس: ۸

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: ایجاد مهارت لازم در دانشجویان برای انجام پژوهش‌های تاریخی و تطبیقی در حوزه زبان شناسی عربی بر اساس رویکردهای جدید زبان شناختی و تبیین نظریات و یافته‌های جدید در حوزه زبان عربی

سرفصل:

بررسی تاریخچه زبان شناسی نوین عربی و پیوند آن با علوم دیگر
تحقیق در مکاتب جدید زبان شناسی، بررسی لهجه‌ها و گویش‌های عربی، واج شناسی زبان عربی، کلیاتی درباره کاربرد زبان، معرفی رویکردهای مهم زبانی

مطالعه پدیده‌های زبانی مانند تضاد، ترادف، توارث و اشتقاق و دیگر مسائل زبانی
تحقیق در زمینه میراث زبانی عربی و هویت شناسی تمدن اسلامی

منابع:

التراث اللغوی العربی و علم اللغة الحدیث / حسام البهنسawy، ۲۰۰۳، مكتبة الثقافة ، القاهرة

فقه اللغة و اسرار العربیة / الثعالبی ، لات ، المكتبة العصرية ، بیروت

اللغة العربیة معناها و مبناها / تمام حسان ۱۹۷۳م، الهيئة العامة، القاهرة

المعنی و ظلال المعنی (أنظمة الدلالة فی العربیة) / محمد یونس علی ، ۲۰۰۷م ، دار المدرس ، بیروت

تراث فقه اللغة فی العربیة / عبدالغنی وهدان ، ۱۹۶۷م ، مؤسسة حورس الدولية، اسکندریة

ادبيات تطبيقي الادب المقارن

كود درس: ٩

نوع درس: نظري (٣٤ ساعة)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه و بررسی چگونگی پیدایش علم ادبیات تطبیقی و معرفی مکاتب و جریان‌های مختلف ادبیات تطبیقی و کاربرد آن در تحلیل و نقد متون ، و بررسی تبادلات فرهنگی – ادبی بین ادبیات عربی و سایر ملل به ویژه ادبیات فارسی

سرفصل:

بررسی مکتبهای سه گانه ادبیات تطبیقی و تبیین خاستگاه و نقاط قوت و ضعف آن
ادبیات تطبیقی و نقش آن در توسعه ارتباطات علمی زبان و ادبیات فارسی و عربی
نقد تطبیقی نمونه‌های ادبی بر اساس مکتبهای تطبیقی مانند مجموعه‌های شعری ، سفر نامه‌ها ، داستان‌ها
تحلیل و بررسی ابعاد مختلف فرهنگی و اجتماعی و ادبی در میان ایرانیان و جهان عرب از طریق مطالعات تطبیقی
راهکارهای توسعه افق‌های تبادل فکری و فرهنگی بین ایران و کشورهای عربی

منابع:

- آفاق الادب المقارن (عربياً و عالمياً) / حسام الخطیب ، ١٩٩٩ ، دار الفكر ، دمشق
- الادب المقارن دراسة نظرية و تطبيقية / مكي جواهر احمد ، ١٩٩٢ ، دار المعارف ، القاهرة
- الادب المقارن مشكلات و آفاق / عبده عبود ، ١٩٩٩ ، دار المعارف ، دمشق
- الادب المقارن / محمد غنيمي هلال ، لات ، دار النهضة ، القاهرة
- مدخل الى الدرس الادبي المقارن / شوقي رضوان احمد ، ١٩٩٠ ، دار العلوم العربيه ، بغداد
- الادب المقارن بين التراث و المعاصرة / صابر عبد الدائم ، ٢٠١١ ، دار الكتاب الحديث ، مصر

ادبیات عربی در ایران الادب العربي فی ایران

کد درس: ۱۰

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی تحولات ادبیات عربی با حضور ایرانیان از دوره اسلامی تا دوره معاصر

سرفصل:

نقش ایرانیان در توسعه زبان و ادبیات عربی

تأثیر زبان فارسی بر زبان عربی و بالعکس

معرفی ادیبان و شاعران به نام ایرانی عرب زبان از صدر اسلام تا دوره معاصر

تأثیر و تأثر ادبیات فارسی و عربی در سایه خدمات ایرانیان

بررسی نقش زبان عربی در توسعه فرهنگ و تمدن اسلامی

منابع:

تأثیر الحكم الفارسية في الأدب العربي في العصر العباسي الأول دراسة تطبيقية في الأدب المقارن / عيسى العاكوب، ۱۹۸۹ م، دار طلاس، دمشق

عصر الدول و الامارات - ایران / شوقي ضيف، ۱۹۹۰ م، دار المعارف، قاهرة
تاريخ الأدب العربي- العصر العباسي / شوقي ضيف، ۱۹۹۹ م، دار المعارف، قاهرة

الايرانيون و الأدب العربي / قيس آل قيس، ۱۳۶۳ ش، مؤسسة البحوث و التحقيقات الثقافية، تهران

زیبایی شناسی قرآن جمالیات النص القرآنی

کد درس: ۱۱

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با جنبه‌های فنی و زیبایی شناسی قرآن کریم بر اساس رویکردهای بلاغی قدیم و مباحث زبان شناسی جدید

سرفصل:

بررسی تحول کتب اعجاز قرآن و تأثیر آن بر مطالعات ادبی، تصویر پردازی هنری در قرآن

تحلیل زبان قرآن، زیبایی شناسی اسلوب قرآن، تحلیل ساختار گرایانه متن قرآن

مطالعه و تحلیل نمونه‌ای از آیات قرآنی بر اساس مناهج و شیوه‌های ادبی و فنی

مبحث الفاظ و نشانه‌شناسی الفاظ در قرآن کریم

منابع:

من جمالیات التصوير فی القرآن الکریم / محمد قطب عبد العال، ۲۰۰۶ م، الهيئة المصرية العامة، القاهرة

بلاغة السرد القصصی فی القرآن الکریم قصة یوسف نموذجاً / ابراهیم عبدالمنعم ابراهیم، ۲۰۰۸ م، مكتبة الآداب، القاهرة

اعجاز القرآن / باقلانی، ۲۰۰۲ م، دار الهلال، بیروت

بلاغة الكلمة فی التعبير القرآنی / فاضل السامرائی، ۲۰۰۱ م، دار عمار – عمان

اللغة العربية فی رحاب القرآن الکریم / عبدالعال، ۱۹۹۵ م، عالم الكتب، بیروت

الاعجاز الیبانی للقرآن الکریم / عاتشه عبدالرحمن، ۱۹۹۸ م، دارالمعارف، القاهرة

دراسة أدبیه لنصوص من القرآن / محمد المبارک، ۱۹۷۳ م، دارالفکر، دمشق

بررسی تحول ادبیات متعهد دراسة تطور الادب الملتزم

کد درس: ۱۲

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه سیر تحول ادبیات متعهد درحوزه زبان و ادبیات عربی، بررسی آثار ادبی شاعران و نویسندگان متعهد از صدر اسلام تا دوره معاصر

سرفصل:

مطالعه و بررسی ریشه‌های تاریخی ادبیات متعهد و گرایش‌های فکری و سیاسی

بررسی روند تحول ادبیات متعهد اسلامی و رویکردهای گوناگون آن

تحلیل و نقد آثار ادبیان متعهد و بررسی گزیده‌هایی از شعر و نثر

معرفی رویکردهای نقدی معاصر و ادبیات متعهد

منابع:

الالتزام فی الشعر العربی / احمد ابوحاقة، ۱۹۷۹ م، دار العلم للملایین، بیروت

أدب التشیع فی الشمال الافریقی / عبدالامیر العناد الغزالی، تصحیح و تنقیح رقیه رستم پور، ۱۴۲۷ ه.ق، مؤسسه فرهنگ منهای، تهران

انعکاس الفکر السیاسی علی الأدب العربی فی العصر العباسی / عبدالرزاق ایوب، ۲۰۱۰ م، دار طلاس، دمشق

الأدب فی ظلّ التشیع / عبدالله نعمة، ۱۹۸۰ م، دارالتوجیه، بیروت

الکمیت بن زید الأسوی، بین العقیده و السیاسة / علی نجیب عطوی، ۱۹۸۸ م، دارالأضواء، بیروت

نظریات آموزش زبان عربی نظریات تعلیم اللغة العربية

کد درس: ۱۳

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با شیوه‌های آموزشی زبان و تکنیک‌های رایج آموزش زبان دوم جهت شناسایی و مطالعه نظریه‌های جدید آموزش زبان عربی

سرفصل:

شیوه‌های آموزش مهارت‌های زبانی

مطالعه و بررسی آموزش مجازی زبان دوم

نقد و بررسی خطاهای زبان آموزان ایرانی در فرآیند آموزش زبان عربی و آسیب شناسی

راهکارهای پیشبرد آموزش عربی در سطوح مختلف تحصیلی

نقد کتب درسی دبیرستان

معرفی جدیدترین شیوه‌های آموزش زبان عربی جهت بهبود روش تدریس در مقاطع مختلف

منابع:

دراسات فی اللغة العربية الفصحی و طرائق تعلیمها / آنتوان صبیح ، ۲۰۵۵ م، دارالفکر اللبنانی ، بیروت

المرجع فی تدریس اللغة العربية / ابراهیم محمد عطاء ، ۲۰۰۳ م، مرکز الكتاب ، عراق

اللغة العربية المعاصرة دراسة و تحليل فی لغة الاعلام / لیلی خلف ایوب السبعان ، ۲۰۱۱ م، جامعة الكويت

اللغة العربية و التفاهم العالمی / رشدی احمد طعيمة ، محمود كامل الناقعة ، ۲۰۰۹ م، دارالمسيرة ، عمان

مرجعک إلى لغة عربية صحيحة / عرفی حلمی عباس ۲۰۰۸ م، مكتبة الآداب ، القاهرة

أسلوب التحديث في تعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها / ابراهيم آتش ، ١٣٦٤ هـ. ش ، ايدال ، تركية

البيان في تعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها / جميل عبد المجيد ، ٢٠٠٦ ، دار غريب ، القاهرة

ادبيات داستانی القصة و الرواية العربية

كد درس: ١٤

نوع درس: نظري (٣٤ ساعة)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی آخرین تحولات ادبی در زمینه داستان و رمان عربی و مطالعه سبک‌های داستان پردازی و رمان نویسی، نقد عناصر داستانی بر اساس رویکردهای نوین نقدي

سرفصل:

نقد و بررسی عناصر داستان کوتاه و رمان و شیوه‌های تحلیل آن

مطالعه تأثیر مکاتب ادبی بر آثار داستانی معاصر ، عناصر نمایشنامه و شخصیت پردازی آن

کلیاتی درباره روایت شناسی و ساختار داستان عربی

تحلیل آثار داستان پردازان و رمان نویسان جهان عرب مانند مصطفی لطفی منفلوطي ، طه حسين ، نجيب محفوظ ، خوله القزويني ، غادة السمان، عبد الرحمن منيف

منابع:

في مجال النقد الادبي الثقافة – المكان – القص / على مهدي زيتون ، ٢٠١١ ، دارالفارابي ، بيروت

ايقاع الزمن في الرواية العربية المعاصرة / احمد حمد النعيمي ، ٢٠٠٤ ، المؤسسة العربية للدراسات ، بيروت

الأدب القصصي عند العرب / موسى سليمان ، ١٩٦٩ ، دارالكتاب ، بيروت

المسرحية في الأدب العربي الحديث / خليل موسى ، ١٩٩٧ م ، اتحاد الكتاب العرب ، دمشق

النقد التطبيقي للقصة القصيرة في سوريه / عادل فريمات ، ٢٠٠٦ م ، دمشق 91

دراسات في القصة العربية الحديثة / محمد زغول سلام ، ١٩٩٩ م ، المكتب الجامعي الحديث ، الاسكندرية

دراسات نقدية في الرواية العربية / سحر حسين شريف ، ٢٠١٠ م

معنى شناسى علم الءالاة

كء ءرس: ١٥

نوع ءرس: نظرى (٣٤ ساءء)

ءءف: آشنابى با آءرىن ءسءاورءها ءر ءوزهى معنا شناسى و ءبىن ءىءگاه ءانشمنءان اسلامى ءر اىن ءوزه و مطالعهى ارءباط علوم بلاغى و اءبى با مباحء معنى شناسى عربى

سر فصل:

بررسى ءارىءه معنى شناسى و روىءرءهاى مءءلف معنى و معنى پرءازى ءر ءوزه زبان عربى

معرفى نظرىه هاى معنى شناسى عبءالقاهر ءرجانى ، اىن ءنى ، اىن سىءه

ءءقىق ءر ساءءار معناسناسى قرآن

پژوهش ءر موءوعات معنى شناسى عربى مانءء اشءراك لفظى ، ءراءف ، ءضاء

ءبىىن ارءباط موءوعات بلاغى مانءء ءناس ، ءضاء ، مءاز ، ءءءىم و ءآءىر با ءوزه معنى شناسى

مناىع:

علم الءالاة ءءبىقى فى ءءراء العربى / هاءى نهر ، ٢٠٠٨م ، عالم الءبىء الءءء ، عمان

علم الءالاة / ءراسه و ءءبىق نور الهءى لوشن ، ٢٠٠٦م ، المكءب ءامعى الءءء ، الإسءءرىة

مءءل الى علم الءالاة / فرانك بالمر ، ءالء مءموء ءءعة ، ١٩٩٧م ، مكءبة ءار العربىة ، الكوىء

علم الءالاة / اءمء مءءار عمر ، ٢٠٠٦م ، عالم الءبىء ، ءاهرة

علم الءالاة العربى ، النظرىة و ءءبىق / فاىز ءاىة ، ٢٠٠٩م ، ءار الفكر ، ءمشق

تاريخ ادبيات عربى از آغاز تا پايان دورهى اموى تاريخ الادب العربى حتى نهاية العصر الأموى

کد درس: ۱۶

نوع درس: نظرى (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پيش نیاز: ندارد

هدف: نقد و بررسی تحولات سیاسى ، اجتماعى ، ادبى دوره‌هاى پیش از اسلام تا نیمه قرن دوم

سرفصل:

تحليل شرایط سیاسى ، اجتماعى و ادبى حاکم بر جزیره العرب قبل از ظهور اسلام و دوره اسلامى
مطالعه تأثیر قرآن کریم و آموزه‌هاى اسلامى بر روند تحول ادبيات عربى
بررسى جریان هاى سیاسى دوره امویان و انعکاس آن بر ویژگی‌هاى ادبى
مطالعه ابعاد ادبيات عاشورا و بازتاب آن بر خطابه و شعر عربى
بررسى و ارزیابى آثار منظوم و منثور ادیبان این دوره

منابع:

في الأدب الاسلامى و الأموى / عبدالعزيز عتيق ، ۲۰۰۲ م ، دار النهضة العربية ، بيروت
الأدب الاسلامى / نايف معروف ۱۹۹۹ م ، دار النفائس ، بيروت ، **دانشگاه الزهراء (س)** ۱۰/۳
الأدب العربى و تاريخه من الجاهلى العصر الأموى / محمد على أدرشيب ، ۱۳۷۵ ، سمت ، تهران
تاريخ الأدب العربى في ضوء المنهج الاسلامى / محمد البستاني ، ۱۴۱۰ ، مجمع البحوث الإسلامية ، بيروت
تاريخ الأدب العربى العصر الجاهلى / شوقى ضيف ، ۱۹۹۶ ، دار المعارف ، مصر

تاریخ ادبیات دوره های عباسی تاریخ الادب العربی فی العصور العباسیة

کد درس: ۱۷

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: نقد و بررسی تحولات سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوره عباسیان و تأثیر آن بر روند ادبیات عربی ، و تحلیل وضعیت ادبی این دوره و عوامل توسعهی فرهنگ و ادب اسلامی

سرفصل:

مطالعه نقش عباسیان در ایجاد تحولات سیاسی و بازتاب آن در ادبیات عربی

تأثیر ایرانیان در توسعه فرهنگی و ادبی این دوران

معرفی شاعران و ادیبان برجسته این دوره و ارزیابی آثار آنها

مطالعه نهضت ترجمه و نقش آن در رویکردهای فرهنگی و ادبی

بررسی نقش جنبش های فکری این دوره اعم از شعوبیة، معتزلة ، اشاعرة در روند تحول ادبیات عربی

بررسی نقش اندیشه های فکری و دینی ائمه معصومین (ع) در روند تحول شعر و نثر عربی

منابع:

تاریخ الأدب العربی ، فی ضوء المنهج الاسلامی / محمود البستاني ۱۴۱۰ ، مجمع البحوث الإسلامية ، بیروت

تاریخ الأدب العربی ، العصر العباسی الأول / شوقی ضیف ، ۱۹۸۶ ، دار المعارف ، القاهرة

تاریخ الأدب العربی ، العصر العباسی الثاني / شوقی ضیف ، ۱۹۹۶ ، دار المعارف ، القاهرة

تاریخ الأدب العربی ، عصر الدول والامارات / شوقی ضیف ، ۱۹۹۰ ، دار المعارف ، القاهرة

تاريخ ادبيات معاصر عربى تاريخ الادب العربى المعاصر

كد درس: ١٨

نوع درس: نظرى (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پيش نياز: ندارد

هدف: بررسى آخرين تحولات ادبى معاصر و عوامل نو گرايى بعد از دوره نهضت تا عصر حاضر و تحليل عوامل سياسى اجتماعى و تحولات فكرى و تأثير آن بر ادبيات نوين عربى

سرفصل:

بررسى رويکردها و جريان هاى فكرى ، فرهنگى و ادبى در جهان عرب

بررسى جنبش هاى ملي گرايى و ضد استعمارى و تأثير آن بر روند ادبيات معاصر عرب

قضيه فلسطين ، نقطه عطف ادبيات معاصر

ادبيات انتفاضه و جريان اسلام گرايى جديد در ادبيات فلسطين

سير تطور شعر و نثر در ادبيات معاصر عربى

نقش محافظه کاران و نوگرايان در تحولات ادبى و تأثير ادبيات مهجر ، جماعة آپولو و مکتب دبوان بر شعر عربى

نقش زن در ادبيات معاصر عربى

شهر گريزى، آرمان شهر، غربت

مطالعه پيدائش شعر نو و تغيير ساختار ادبيات معاصر عربى و بررسى رويکردهاى جديد مانند فراخوانى شخصيت ، اسطوره پردازى و نمادگرايى در انواع ادبى

منابع:

الاتجاهات و الحركات فى الشعر العربى الحديث / سلمى الحضراء الجيوسى، ٢٠٠١م

دراسات فى الشعر العربى المعاصر / شوقى ضيف ، ١٩٥٩ م ، دارالمعارف ، مصر

تاريخ الأدب العربى الحديث فى مصر / احمد هيكل، ١٩٧٠ م ، دارالمعارف ، مصر

اتجاهات ، الشعر العربى المعاصر / احسان عباس ، ١٩٧٨ هـ. ق ، مجلس الوطنى للثقافة و الفنون و الآداب

ادبيات مقاومت الادب المقاوم

كد درس: ١٩

نوع درس: نظرى (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روند پیدایش و تحول ادبیات مقاومت در حوزه زبان و ادبیات عربی و نقد و تحلیل آثار شاعران و نویسندگان عربی با موضوع مقاومت

سرفصل:

مطالعه و بررسی رویکردهای مقاومت در ادبیات عربی

بررسی روند پیدایش و تحول ادبیات مقاومت

جریان وطن خواهی و استعمار ستیزی و نمود آن در شعر عربی

پیشگامان ادبیات مقاومت در شعر معاصر عربی محمود درویش ، سمیح القاسم ، محمد القیسی ، توفیق زیاد

نقد و تحلیل نمونه‌هایی از ادبیات مقاومت

نقد و تحلیل ادبیات انتقاضه و پیشگامان آن

منابع:

الادب الفلسطيني المقاوم تحت الاحتلال / غسان كنفانی ١٩٦٨ م ، مؤسسة الدراسات الفلسطينية ، بيروت

ديوان الوطن المحتل / يوسف الخطيب ، ١٩٧٢ م ، دارفلسطين

النص الشعري المقاوم في لبنان البنية والدلالة / على زيتون ، ٢٠٠٦ ، اتحاد الكتاب اللبنانيين ، بيروت

نظريات ترجمه در حوزه زبان و ادبيات عربي نظريات الترجمة في اللغة العربية و آدابها

كدرس: ٢٠

نوع درس: نظري (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول و مبانی نظریه پردازی در ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس و بررسی آخرین دستاوردهای مطالعات ترجمه در حوزه زبان فارسی و عربی

سرفصل:

مطالعه و بررسی نظریات ترجمه متون در زبان عربی

ترجمه شناسی و مطالعات نقدی

نقد و تحلیل شیوه‌های نوین ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس

آسیب شناسی آموزشی ترجمه به فراگیران زبان عربی

ترجمه و تحلیل گفتمان و مباحث معناشناسی

منابع:

فن الترجمة في ضوء الدراسات المقارنة / صفا خلوصی ، ١٩٨٢ م ، مطبعة اللوا ، بغداد 105
هجرة النصوص ، دراسات في الترجمة الأدبية و التبادل الثقافي ، ١٩٩٥ م ، اتحاد الكتاب العرب ، دمشق

الترجمة إلى العربية ، نظريات وآراء / بشير عيسوی ، ١٩٩٦ م ، دار الفكر العربي ، القاهرة

دراسات من واقع الترجمة في الوطن العربي ، ١٩٨٩ م

نقد و تحلیل نثر قدیم عربی النثر العربي القديم دراسة و تحليل

کد درس: ۲۱

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: مطالعه با سیر تحول انواع فنون نثر عربی در دوره‌های قبل از اسلام ، صدر اسلام تا قرن دهم هجری و شناخت زبان، ساختار، و محتوای نثر قدیم عربی

سر فصل:

تحلیل و بررسی فن خطابه در دوره‌های گوناگون ادبی

بررسی سبک قرآن کریم و تأثیر آن در دیگر متون عربی

مطالعه فن ترسل و سیره نویسی و مقامات

بررسی نمونه‌های از نثر نویسندگان بنام مانند عبدالحمید الکاتب ، ابن المقفع ، جاحظ ، صاحب بن عباد ، ابن العمید ، حریری ، بدیع الزمان همدانی ، خطیب القزوینی

منابع:

الفن و مذاهبه في النثر العربي / شوق ضيف ، ۲۰۰۹ م ، دارالعارف، القاهرة

النثر الفنى في القرن الرابع البحرى ، زكى مبارك ۱۹۸۵ م ، دارالجميل ، بيروت

تطور الأساليب النثرية في الأدب العربي ، على شلق ، ۱۹۸۲ م ، دار العلم للملايين ، بيروت

النثر العربي لقديم (بحث في البنية السردية) عبدالله ابراهيم ، ۲۰۰۲ م ، دوحه ، قطر

اعلام النثر الفنى في العصر العباسى / عمر الدقاق ۲۰۰۴ ، دارالعلم العربي ، سوريا

نقد و تحلیل شعر قدیم عربی الشعر العربی القديم ، دراسة و تحلیل

کد درس: ۲۲

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی زبان ، ساختار و محتوای شعر عربی و مطالعه ویژگی‌های شعری شاعران دوره‌های قبل از اسلام تا قرن هشتم هجری

سرفصل:

تحلیل و بررسی تاریخچه و پیدایش شعر عربی

معرفی سبک‌ها و فنون شعری دوره‌های گوناگون

نقد و بررسی گزیده اشعار دوره‌های گوناگون با موضوع شاهکارها و قصائد و شعرهای پیشگامان

منابع:

اشعار اهل اليمن في العصر الأموي / باسم عبود ياسر ۱۹۹۸ م ، المؤسسة العربية للدراسات ، بيروت

شرح العلاقات السبع / الزوزني ، ۱۴۱۰ هـ . ق ، دار ابن کثیر ، بيروت

المنتخب في و الشعر و الأدب / الاسكندري و ، ۱۹۵۱ م ، المطبعة الأميرية ، القاهرة

الروضة المختارة شرح القصائد الهاشميات للکميت بن زيد الأسدي / ابن أبي الحديد ، ۱۴۰۹ م ، مؤسسة النعمان ، بيروت

الشعر و الشعراء في العصر العباسي / مصطفى الشکعة ، ۱۹۸۶ م ، دار العلم للملايين ، بيروت

مطالعات في الشعر المملوکی و العثماني / بکری شیخ أمين ، ۱۹۷۲ م ، دار العلم للملايين ، بيروت

تحليل گفتمان تحليل الخطاب

کد درس: ٢٣

نوع درس: نظری (٣٤ ساعت)

تعداد واحد: ٢

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با آخرین تحولات و دستاوردهای علمی در حوزهی تحلیل گفتمان و تحلیل انتقادی و توانمندسازی دانشجویان در این حوزه

سرفصل:

معرفی رویکردهای گوناگون تحلیل گفتمان در حوزهی زبان و ادبیات عربی و مطالعه و بررسی موضوعات مطرح در این زمینه

منابع:

استراتیجیة الخطاب / عبدالهادی بن ظافر الشهري ، ٢٠٠٨

تحليل انتقادی گفتمان / نور من فرکلاف ١٩٤١ م، ترجمه فاطمه شایسته و دیگران ١٣٧٩ ش ، وزارت فرهنگ و ارشاد ، تهران ،

الخطاب النقدي العربي / حسن عليان ، ٢٠٠٨ م، دارمجد لاوی ، عمان

هكذا تكلم النص / محمد عبدالمطلب ، ١٩٩٧ م ، الهيئة المصرية العامة ، القاهرة

التحليل الألسني للادب / محمد عزّام ، ١٩٩٤ م ، وزارة الثقافة ، دمشق

لغة الخطاب السياسي / محمود عكاشة ، ٢٠٠٥ م ، دار النشر الجامعات ، القاهرة

الخطاب السياسي في الشعر الفاطمي ، عبد الرحمن حجازي ، ٢٠٠٥ م ، المجدي الأعلى للثقافة ، القاهرة

تحليل الخطاب الشعري / محمد مفتاح ، ٢٠٠٥ م ، المركز الثقافي العربي ، الدار البيضاء (مراكش)

نشانه شناسی السيمیائیة

کد درس: ۲۴

نوع درس: نظری (۳۴ ساعت)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مطالعات و رویکردهای نشانه شناسی در ادبیات عربی و تحلیل متن بر این اساس

سرفصل:

بررسی تاریخی علم نشانه شناسی و معرفی رویکردهای گوناگون آن
ریشه‌های تاریخی نشانه شناسی در زبان ادبیات عربی و معرفی دیدگاه‌های دانشمندان و ناقدان عربی
نقد و تحلیل متون عربی بر پایه نظریه‌های نشانه شناسی
مطالعه تطبیقی رویکردهای نشانه شناسی در جهان عرب و کشورهای عربی

منابع:

- السيمیائیة ، الاصول ، القواعد و التاريخ / رشید بن مالک ، مراجعة و تقديم عز الدين المناصرة ، ۲۰۰۸ ، دار مجد
علاوي، عمان الأردن
- التحليل السیمیائیة للخطاب الشعري / عبدالملك مرتاض ، ۲۰۰۵ ، اتحاد الكتاب العرب
- العلامة و الرواية دراسة سیمیائیة فی ثلاثیة أرض السواد / فیصل قاضی النعیمی ، ۲۰۰۹ ، دار مجد لاوی
- سیمیاء الخطاب الشعري من التشکیل الی التعبير / اعداد و تقديم محمد ضیاء عبید ، ۲۰۱۰ ، دار مجد لاوی ، عمان
- آیات التأویل السیمیائی / موسی ربابعة ، ۲۰۱۱ ، مكتبة آفاق ، الكويت

